

Helse
Samhandling

 HELSE NORD-TRØNDELAG

Pilotprosjekt, evaluering
**NYE RUTINER FOR EN HELHETLIG
SAMMENHENGENDE
SVANGERSKAPSOMSORG**

Agenda

- Presentasjon av prosjekt og resultater
- Anbefaling til ASU
- Drøfte implementering og fagrådets rolle
- Fagrådets videre arbeid

Helhetlig svangerskapsomsorg, bakgrunn

St.meld. nr. 12
(2008-2009)

En gledelig begivenhet
Om en sammenhengende svangerskaps-,
fødsels- og barselomsorg

Rapport

Et trygt fødetilbud
Forslag til kvalitetskrav for fødeinstitusjoner

Helsedirektoratet

HELSE MIDT-NORGE

**Helhetlig plan for
svangerskap, fødsel og
barselomsorg
i
Midt-Norge
2011 - 2014**

Tjenesteavtale 8

- **2 Formål**

Formålet med tjenesteavtalen er at gravide, fødende og familien *skal oppleve en helhetlig og sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg*

- **4.1 Prioriteringer**

....særlig vekt på følgende områder:

- a) systematisk oppfølging av gravide med *risiko for psykiske, rus og sosialmedisinske problemstillinger*,
- b) tverrfaglig samarbeid om å gi en *behovsbasert og helhetlig* oppfølging,
- c) felles plan for utvikling av kompetanse.

- **4.2 Samarbeid**

Fagrådets mandat:

- a) hvordan anbefalingene i "Kvalitetskrav til fødselsomsorgen" skal innfris
- b) hvordan *tverrfaglig samarbeid og utveksling av informasjon* mellom tjenestene og nivåene skal ivaretas, herunder tilgang og bruk av *felles prosedyrer*
- c) hvordan utviklingen av en *desentralisert og differensiert svangerskaps-, fødsels og barselesomsorg* skal gjennomføres, herunder obligatorisk hospiteringstjeneste,
- d) følgetjenesten, herunder organisering av beredskap for følgetjeneste og utvikling av standarder,
- e) *samarbeidsarenaer*, herunder faglig samarbeidsarenaer for utveksling av kompetanse og prosedyrer

- **4.3 Oppgave og ansvarsfordeling**

HNT skal:

- a) bidra til kompetanseutvikling for kommunalt helsepersonell, herunder å legge til rette for hospitering av kommunale jordmødre ved fødeavdelingene,
- b) sørge for følge- og beredskapstjenesten for kommuner som har krav på det

Kommunen skal:

- a) organisere systemet for svangerskaps- og barselomsorg
- b) sørge for nødvendig opplæring av eget personell

Hovedelementer i prosjektet

- Fagrådets forslag:
 - Felles prosedyrer på nettside (www.hnt.no -svangerskapsomsorg)
 - Nytt henvisningsskjema: **differensiering i svangerskap**
 - Forpliktende informasjonsutveksling
 - Identifisering av risikogravide i svangerskapet: røde og grønne, vekt på psykososiale problemstillinger: vekt på førstegangskontrollen

Pilotprosjekt i Verdal, Overhalla, Nærøy

Felles prosedyrer og informasjonskilde

Presentasjon av nettsiden: www.hnt.no

<http://data.hnt.no/no/Fagfolk/samhandling/Samarbeidsarenaer/Fagrad-og-nettverk/Svangerskapsomsorg/127751/>

- Fagprosedyrer
- Samhandlingsprosedyrer
- Pasientinformasjon
- Tilbakemeldingsmulighet

Differensiering i svangerskapet

- **”Grønt” svangerskap:**
- Lavrisiko, anbefaler oppfølging i tråd med veileder i svangerskapsomsorgen
- **”Rødt ” svangerskap:**
- Tilpasset omsorg ut fra risikovurdering
- Fokus på psykososiale utfordringer
- **Ny differensiering ved innkomst fødeavdelingen**

Henvisning til svangerskapsoppfølging

Gyn/ fødeavdelingen ved: SH Namsos SH Levanger: <http://www.hnt.no/>

Mor: Fornavn: <i>Mors fornavn</i>	Etternavn: <i>Mors etternavn</i>	Samtykke innhentet: <i>Nei</i> ☐ <i>Ja</i> ☐
Fødselsnr.: <input type="text"/>		
Gateadresse: <input type="text"/>	Poststed: <input type="text"/>	Tlf.: <input type="text"/>
Far/medmor: <i>Navn far/medmor</i>		Fødselsnr.: <input type="text"/>
Behov for tolk: <i>Nei</i> ☐ <i>Ja</i> ☐	Språk: <i>Skriv inn språk.</i>	Gravida ☐ Para ☐
Siste menstruasjons første dag: <i>dd MM yy</i>	Sikker: <i>Nei</i> ☐ <i>Ja</i> ☐	KMI: <i>Skriv inn KMI</i>
<i>Om tidligere fødsler (årstall, vekt o.l.)</i>	<input type="text"/>	
Fastlege: <i>Navn fastlege.</i>	Legesenter: <i>Navn legesenter</i>	Tlf: <i>Tlf. legesenter</i>
Jordmor: <i>Jordmor</i>	Helsestasjon: <i>Helsestasjon</i>	Tlf: <i>Tlf. helsestasjon</i>

Differensiering: Grønn = forventet normalt svangerskap Rød = risikofaktorer identifisert	Spesifisering, dato, signatur.	G r ø n n	R ø d
Tidligere svangerskapskomplikasjoner Preeklampsi, hypertoni, svangerskapsdiabetes, pretermfødsel, operative forløsninger, dødfødsel, stort barn, lite barn, annet	<i>Svangerskapskomplikasjoner</i>	☐	☐
Komplikasjoner i dette svangerskap Svangerskapsdiabetes, fødselsangst, preeklampsi, hypertoni, blødninger, sykt foster, vekstsvik, IVF, annet	<i>Komplikasjoner i dette svangerskapet.</i>	☐	☐
Somatiske pregravide tilstander Diabetes, hypertoni, astma, epilepsi, PCOS, hypo- hyperthyreose, reumatisk sykdom, overvekt, undervekt, HIV, hematologisk sykdom, nyre- urinveissykdom, annet	<i>Somatiske pregravide tilstander</i>	☐	☐
Psykiske tilstander Angst, fødselsangst, depresjon, personlighetsforstyrrelse, annet	<i>Psykiske tilstander</i>	☐	☐
Psykososiale forhold Røyk, snus, rusavhengighet, eldre gravid, tenåringsgravid, nettverk, sosial støtte, funksjonshemming, minoritetsbakgrunn, overgrep, vold, annet	<i>Psykososiale forhold</i>	☐	☐

Henvisning og plan for svangerskapsomsorg		
Rutineultral lyd og søknad om fødeplass:	☐	
Tidlig ultralyd:	<i>Nei</i> ☐ <i>Ja</i> ☐	Indikasjon: <i>Indikasjon</i>
Annen oppfølging på bakgrunn av differensiering:		
Plan fra kommunehelsetjenesten	<i>j</i>	
Ønskes vurdert i spesialisthelsetjenesten	<i>Ønskes vurdert av spes.helsetj</i>	
Sted/dato: <i>Sted dd MM yy</i>	Signatur: <i>Signatur</i>	

<http://data.hnt.no/no/Ny-nettlosning/Fagrad-og-nettverk/Svangerskapsomsorg/Samhandling/130138/>

Forpliktende informasjonsutveksling

- Internt i kommunene
- Mellom kommuner og sykehus
 - Henvisninger fra kommuner skal inneholde kartlegging av risiko/ differensiering
 - Svar fra sykehus (epikriser) skal gå til fastlege **og** jordmor og inneholde informasjon om planlagt oppfølging fra sykehusets side

Risikokartlegging; psykososiale problemer og førstegangskontrollen

- http://data.hnt.no/ftp/eqspublic/pasientforlopp/docs/doc_21031/index.html

Psykososialt basisprogram, skjema for individuell svangerskapsoppfølging

Kartlegging, avtaier, plan og evalueringer	
Nettverk	Familie, venner, kolleger, naboer, andre
Viktige kontaktpersoner	Jordmor, helsestøtte, lege, psykiatropfølger, familieambulant, barnvern, trykkløst nett
Fødselsforberedelse	Omvisning, samtaler, fødselsplan
Medisiner	Plan og behov i svangerskap, under fødsel og etter fødsling
Amning	Interesse/ mulighet for å amme
Søvnbehov	Utfordringer, behov og tiltak
Liggelid på barsel	Behov og avtaler med barselstøtte
Barnet	Behov for særskilte observasjoner av barnet
Samspill og tilknytning	Behov for observasjoner av mor/barn
Ønsket tilbakemelding fra barselopphold;	Plan for, og avtale om pleie og omsorgsopplett fra jordmor
Oppfølging 1. året postpartum	Plan og avtaler

Gjennomføring

- Inkluderte totalt 75
 - 16 fra Nærøy
 - 14 fra Overhalla
 - 47 fra Verdal hvorav to trakk seg underveis
- Evalueringsskjema mottatt fra
 - 69 gravide (92 %)
 - Samarbeidspartnere i kommuner; 16 leger og 1 jordmor

Evaluering og resultater

Registrerings skjema

Pilotprosjekt, helhetlig plan for svangerskapsomsorgen
 Registreringsskjema 1, følger den gravide/ helsekortet.
 Fødselsdato:

Navn: _____

Kontroller:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

Kontroll hos

Lege														
Jordmor														
fødeavdeling														
Annen aktør														

 Dato: _____

Informasjonsutveksling til fra

Lege														
Jordmor														
fødeavdeling														
Annen aktør														

Kopi av oppdatert helsekort/ nytt vedlegg

Eget kontor														
Pasienten														

Differensiering

Grønn														
Rød														

Dokumentasjon benyttet

Helsekort														
Nytt vedlegg/ skjema														
Eget journalsystem														
Epikriser/ brev														
Annnet														

Merknader/ oppsummering (referer til dato):

Pilotprosjekt, helhetlig plan for svangerskapsomsorgen
 Registreringsskjema 2, oppbevares hos prosjektmedarbeider
 Fødselsdato:

Navn: _____

Kontroller:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----

For fortløpende registrering:
 Rapporterte betenkninger/ mangelfull oppfølging av nye rutiner
 Dato: _____

Fødslege														
Jordmor														
fødeavdeling														
Annen aktør														
Pasient														

Merknader

Oppsummering

Evalueringsskjema

Pilotprosjekt, helhetlig plan for svangerskapsomsorgen
Evalueringsskjema 1, for pasient, fylles ut 2-4 uker etter avsluttet svangerskap.
Navn: _____ Fødselsdato: _____

Nasjonalitet: _____

Har du opplevd svangerskapsomsorgen som:

Sammenhengende og helhetlig?

Kommentar: _____

Planlagt individuelt etter din situasjon?

Kommentar: _____

Bedre eller dårligere enn forventet?

Kommentar: _____

Trygt?

Kommentar: _____

Forsikkelig?

Kommentar: _____

Pilotprosjekt, helhetlig plan for svangerskapsomsorgen
Evalueringsskjema 2, for helsepersonell, fylles ut etter pilotprosjekt.
Sett to kryss: Yrke og arbeidssted!

Lege: Helsestær: Jordmor: Annen: Sykehus: Kommune:

Vil helhetlig plan for svangerskapsomsorgen bidra til:

En mer helhetlig og sammenhengende svangerskapsomsorg?

Kommentar: _____

En mer individuelt tilrettelagt svangerskapsomsorg?

Kommentar: _____

Bedre kommunikasjon mellom helsepersonell i svangerskapsomsorgen?

Kommentar: _____

Er nettsiden med prosedyrene en forbedring?

Kommentar: _____

Er det nye henvisningsskjemaet en forbedring?

Kommentar: _____

Tilbakemelding fra gravide

- **Har du opplevd svangerskapsomsorgen som sammenhengende og helhetlig?**
- Svar: 55 ja, 12 kanskje (lite smil), 1 nøytral , 1 dårligere enn forventa
- **Planlagt individuelt etter din situasjon:**
- Svar: 58 ja, 9 kanskje (lite smil), 1 nøytral, 1 dårligere enn forventa
- **Bedre eller dårligere enn forventa?**
- Svar: 45 ja, 20 kanskje (lite smil), 4 nøytral
- **Trygg?**
- Svar: 59 ja, 10 kanskje(lite smil)
- **Forutsigbar?**
- Svar: 56 ja, 13 kanskje (lite smil)

Tilbakemelding fra leger og jordmødre

Vil helhetlig plan for svangerskapsomsorgen bidra til;

- **En mer helhetlig og sammenhengende svangerskapsomsorg?**
- Svar: 4 ja, 10 kanskje(lite smil), 2 nøytrale, 1 negativ
- **En mer individuelt tilrettelagt omsorg?**
- Svar. 3 ja, 10 kanskje (lite smil), 4 nøytrale
- **Bedre kommunikasjon mellom helsepersonell i svangerskapsomsorgen?**
- Svar: 4 ja, 10 kanskje (lite smil) , 2 nøytrale, 1 negativ
- **Er nettsidene med prosedyrene en forbedring?**
- Svar: 13 ja, 1kanskje(lite smil), 3 nøytrale
- **Er det nye henvisningsskjemaet en forbedring?**
- Svar. 4 ja, 7 kanskje (lite smil), 3 nøytrale, 2 negative

Kommentarer til svarene:

Gravide: Mange kommenter at de føler seg trygg i oppfølgingen.

- Viktig med individuell tilpasning i oppfølgingen.
- Ser på jordmorsamtalene på helsestasjonen som verdifulle.
- Et par føler at de har vært meldingsutveksler mellom sykehus, jordmor og fastlege
- Utfordring ved skifte av fastlege

Leger/ jordmor: Sterkt ønske om elektronisk henvisningsskjema

- Elektronisk meldingssystem mellom sykehus, lege og jordmor vil forenkle kommunikasjonen.
- Generelt merarbeid med økte kostnader mht. tid, post etc.
- Økt fokus på risikogravide

Generelt

- Ulik organisering i kommunene; et eller flere legesentre, stabil/ skiftende fastlegestand, datasystemer, muligheter for kommunikasjon internt
- Koordineringsarbeid påhviler jordmor
- Epikriser til jordmor etter innleggelse og pol k varierer

Anbefaling til ASU – til diskusjon

- Felles nettside gjøres permanent og videreutvikles
- Differensiering i svangerskap innføres
- Det skal legges en plan for oppfølging av gravide så tidlig som mulig
- Hver kommune må etablere forpliktende rutiner for systematisk samarbeid internt
- Fødeavdelingene må forplikte seg til systematiske tilbakemeldinger til fastlege og jordmor/ helsestasjon som inkluderer sykehusets plan for oppfølging: epikriser med sykehusets plan etter rutineultral lyd
- Henvisningsskjemaet anbefales innført permanent. Må etableres elektronisk på sikt

Implementering

- Informasjon og opplæring
- Oppfølging og kontroll av måloppnåelse
- Vedlikehold og drift av nettside
- Fremtidige felles elektroniske løsninger

Fagrådsarbeid fremover

- Helhetlig barselomsorg
 - Overgang sykehus og hjem
 - Jordmor tidlig hjem, o.a. anbefalinger i nye retningslinjer
 - Ammeveiledning
- Følge- og beredskapstjenesten
- Årlig dialogkonferanse
- Fagrådsmedlemmer
- Felles plan for kompetanseutvikling